

- a veszélyes anyagok biztonságos használatára utaló S2, S13, S20/21 mondatok, szövegszerűen:

- Gyermek kezébe nem kerülhet!
- Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol tartandó!
- Használat közben enni, inni, dohányozni nem szabad!

A profi zöldségetőmágnaknál a csomagolási egységekhez mellékelni kell az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) által kidolgozott piktogramokat, az általános szöveget magyarul is legalább 8-as betűmérettel tartalmazó tájékoztató anyagot, valamint a biztonsági mondatokat ki kell egészíteni a „Olvassa el a vetőmag kezelésére vonatkozó mellékelt tájékoztatót!” mondatával. A forgalomban lévő vetőmag minőségét a hatóság szűrőpróbaszerűen ellenőrzi.

Amit a vásárláskor tudni kell

Csak nemesített fajta minősített vetőmagját vásároljunk! Ez biztosítja az eredményes növénytermesztést, a jó kelést, a kiegyenlített növényállományt, a megfelelő hozamot és értékmérő tulajdonságokat – megfelelő agrotechnikai feltételek mellett.

Mit jelent a fémméretszám a hatósági címkéken?

Négy részből áll, pl.: H-2-99/100.

- a H azt jelzi, hogy a vetőmag Magyarországon termelt
- az első szám mindig egy számjegy és a fémméretszám évét jelöli az év utolsó számjegyével
- a második szám lehet egy-, kettő- vagy háromjegyű, a fémméretszám végző hatósági mintavevő azonosító száma
- az utolsó szám pedig az adott mintavevő adott évben fémméretelt tételeinek sorszáma.

Az első számot érdemes figyelni, az jelzi a vetőmag-tétel „korát”.

A címkén mindig ellenőrizze, hogy az egyszerű felvarrt vagy ragasztott, és nyomtatva kitöltött. Magyarországon három címketípussal lehet forgalmazni hatóság által minősített szuperelit, elit és certifikált vetőmagtégeket:

- EU címke
- OECD címke EU megfelelést tartalmazó jelöléssel. Ezen tételek minőségét az ISTA Bizonyítvány tanúsítja
- Nemzetiszínű címke fajtajelöltek esetén

A zsák zárásának sértetlenségét is érdemes ellenőrizni! Javasoljuk vetés után a címkét és a csomagolást megőrizni, mert ennek alapján lehet az esetleges reklamációt megalapozni!

Vonatkozó hatályos jogszabályok és szabványok

MSZ 15481:2001 – Vetőmagvak és egyes szaporítóanyagok fogalom meghatározásai

MSZ 7145:2007 – A mezőgazdasági és a kertészeti növényfajok vetőmagjai 2. fejezet

MSZ 6354-2:2001 - Vetőmagvizsgálati módszerek; Tisztaság és idegenmag tartalom vizsgálat, ezermagtömeg, csíraszám, méret, osztályozottság és térfogattömeg meghatározása

MSZ 6354-3:2008 – Vetőmagvizsgálati módszerek; A csírázóképeség meghatározása

MSZ 6354-5:2002 – Vetőmagvizsgálati módszerek; Magegészség vizsgálatok

MSZ 6354-9:2016 – Vetőmagvizsgálati módszerek; Csíranövények értékelése

MSZ 20476:2008 – Kispárcellás fajtaazonosító vizsgálat

A kertészeti növények vetőmagjáról

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság

A vetőmag minősítés folyamata

Az érvényes jogszabályok értelmében Magyarországon a zöldségek, virágok, fűszer- és gyógynövények vetőmagja esetében a szuperelit, elit és certifikált szaporítási fokú vetőmag-tételeket a vetőmag-előállítás kapcsolat ellenőrzéseket a NÉBIH Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság illetve a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi igazgatóságok vetőmag- és szaporítóanyag- felügyeleti osztályainak szakemberei végzik, a standard szaporítási fokú vetőmagokat önálló jogkörben a vetőmag-termeltető cégek minősítik.

A vetőmag-előállítás ellenőrzésének szakaszai:

- szántóföldi ellenőrzés
- fémzárolás
- kisparcellás fajtakitermesztés

A szántóföldi ellenőrzés során a vetőmag előállító táblákon szemlék alkalmával győződnék meg arról, hogy a vetőmagtermő állomány a fajtabélyegeg alapján fajtaazonos és fajtatiszta. Megfigyelik a növények kultúrállapotát, növényi betegségektől és kártevőktől való mentességét és gyomosságát is. Hibrid fajták és idegen beporzású fajok előállításánál a beporzást és annak körülményeit is ellenőrizni kell, mivel ezeknek meghatározó szerepe van a fajtatulajdonságok örökítésében.

A vetőmag-előállítások körülményeit, az ezekkel kapcsolatos ellenőrzések követelményeit és a minősítési határértékeket jogszabályok és szabványok írják elő mind a szántóföldi vetőmag-előállítást végző gazdák és gazdaságok, mind az ellenőrzést végzők részére. A szántóföldi ellenőrzésekről jegyzőkönyv készül. A fémzárolás jelenti azt a folyamatot, amelynek során a megtisztított, vetésre előkészített vetőmag-tételek minőségét hatóságilag vagy önálló jogkörben ellenőrzik. Első lépésben az

előkészített tételek szántóföldi származását kell igazolni a szántóföldi szemlejegyzőkönyv egy példányával. Ezután a vetőmag-tételek egyedi azonosító számot, ún. fémzárószámot kapnak.

Minden forgalomba kerülő vetőmag-tétel minden lezárt csomagolási egységén kell lennie egy azonosító címkének, amely tartalmazza a tétel fémzárószámát és egyéb azonosító adatait (növényfaj, fajta, szaporulati fok, tétel tömege, stb.) és amely alapján minden Magyarországon előállított vetőmag-tétel bármikor azonosítható, nyomon követhető. A vetőmag-tétel csomagolási egységeiből szabványban meghatározott módon és az előírt mintavévi eszközökkel mintát vesznek, amely képviseli az egész tétel minőségét.

Ez a minta független hatósági laboratóriumban vagy akkreditált laboratóriumban kerül vizsgálatra. A minősítéshez a laboratóriumban tisztaság- és csírázóképeség vizsgálatot kell elvégezni szintén szabványokban meghatározott módon és eszközökkel. Néhány faj esetében magkórtani vizsgálatokat is előír a jogszabály. Azok a tételek, amelyek mintáinak vizsgálati eredményei megfelelnek a jogszabályokban előírt határértékeknek, vetőmagminősítő bizonyítványt kapnak. A vetőmagminősítő bizonyítvány kiadásával ér véget a fémzárolás, a vetőmag-tétel forgalomba hozható.

Kisparcellás fajtaazonosító kitermesztéssel, szabványban meghatározott módon utóellenőrzést is kell végezni a Magyarországon első alkalommal minősített

- a) valamennyi hivatalos minősítésben részesített szuperelit szaporítási fokú vetőmag-tétel mintáiból,
- b) valamennyi elit szaporítási fokú vetőmag-tétel mintáiból,
- c) valamennyi anyagként való továbbszaporítási célú certifikált és standard szaporítási fokú vetőmag-tételből,

d) árualap célú certifikált vetőmag-tételek 20 százalékból,

e) a jogszabályban leírt módon évente különböző fajok standard vetőmag-tételeiből.

A minősítő intézet a minősítést a teljes eljárásra vonatkozóan, külön jogszabályban meghatározott módon, a termékpálya szerinti termék tanács véleménye megkérésével a szaporítóanyag-előállítóra átruházhatja, felügyeleti jogának megtartása mellett. A minősítő intézet az engedélyt a minőség veszélyeztetése esetén visszavonhatja. Ezen formában, saját jogon minősített és forgalomba hozott zöldségvetőmagot „standard” vetőmagnak nevezzük. A vetőmagvak forgalomba hozatala

Magyarországon csak minősített vetőmagot szabad forgalmazni. Az EU tagállamokban jogszzerűen előállított, illetve forgalomba hozott zöldségvetőmag Magyarország területén forgalomba hozható. Belföldi forgalmazás esetén minden vetőmag tételt vetőmagminősítő bizonyítványnak kell kísérnie és az adott tétel csomagolási egységeinek meg kell felelniük a hatályos jogszabályokban pontosan megfogalmazott előírásoknak:

- ép, sértetlen csomagolás
- zárt csomagolási egységek, amelyeken szerepel vagy a NÉBIH ép, egyszer felvarrt vagy ragasztott, egyedi sorszámmal és vízzel el látott, téphetetlen címkéje, a tétel azonosító adataival vagy a saját jogkörben minősítő vetőmag-előállító azonosítószáma.

Keverék az ugyanazon faj különféle fajtáihoz tartozó vetőmagjaiból állhat. A keveréket a Nemzeti Fajtajegyzékben vagy a Közösségi Fajtajegyzékben szereplő fajtákból, csak fajtaazonos és fajtatiszta fémzárolt vetőmag-tételekből lehet előállítani, és csak kis kiserelésben, a benne lévő fajták megnevezésével, vagy termék-, illetve márkanévvel lehet forgalomba

hozni. A fajta megjelöléssel ellátott keverék esetében a fajták arányát százalékban is fel kell tüntetni.

A vetőmagvak kiserelése és forgalmazása

Vetőmag-kiserelést csak a NÉBIH által nyilván tartásba vett kiserelő végezhet, aki a termékpálya szerinti termék tanács tagja. A kiserelt vetőmag továbbszaporításra nem, csak áru termesztés céljára használható fel és csak olyan érvényes fémzárólású tételből származhat, amely megfelel a rendeletekben előírt minőségi követelményeknek.

Valamennyi kiserelt egységen az alábbiakat kell megadni:

- „EK szabályok és szabványok” megjelölést;
- a kiserelő nevét és címét, vagy a NÉBIH által adott azonosító jelét;
- a fémzárolás vagy a legutóbbi csírázóképeség-vizsgálat idejét;
- fajnevet és fajtanevet, szaporítási fokot: a certifikált vetőmagot „C” vagy „Z” betűkkel, a standard vetőmagot „ST” betűkkel lehet jelölni;
- fémzárólási számot, vagy sajátjogú minősítés során kiadott azonosítási számot;
- nettó vagy bruttó tömeget, illetve magdarabszámot;
- csávázás tényét, csávázószer nevét, hatóanyagát;
- biovetőmag esetében a tanúsító szervezet ellenőrzési számát, és hogy a vetőmag a biovetőmag előállítás feltételeinek megfelel.

A csávázott kiskerti zöldség vetőmag kiserelések címkéin legalább 8-as betűmérettel feltüntetendő növényvédelmi tájékoztató információk magyar nyelven:

- a csávázószer hatóanyaga, márkaneve;